

ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ

Στις 15.09.2013 δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Το Βήμα της Κυριακής» πανελλαδική έρευνα της εταιρείας Κάπα-Research η οποία αφορούσε τις Δημοτικές και Περιφερειακές εκλογές που πρόκειται να πραγματοποιηθούν τον Μάιο του 2014. Για την ως άνω δημοσιευμένη έρευνα υποβλήθηκε στις 20.09.2013 αίτηση διενέργειας ελέγχου από τον πρόεδρο της ΚΕΔΕ κ. Κώστα Ασκούνη. Ανταποκρινόμενη στην αίτηση αυτή η Ελεγκτική Δημοσκοπήσεων όρισε στις 23.09.2013 Τριμελή Επιτροπή Ελέγχου αποτελούμενη από τον πρόεδρό της Ηλία Νικολακόπουλο και μέλη της την κα Λένα Λαμπροπούλου και τον κ. Θεόδωρο Χατζηπαντελή.

Η επιτροπή, με επιστολή της στις 25.09.2013 προς τον κ. Τάσο Γεωργιάδη, γενικό διευθυντή της Κάπα-Research, ζήτησε συμπληρωματικά στοιχεία ως προς 4 σημεία τα οποία δεν διευκρινίζονταν στη δημοσιευμένη ταυτότητα της έρευνας. Στην επιστολή αυτή απάντησε ο κ. Γεωργιάδης στις 03.10.2013 (η σχετική αλληλογραφία επισυνάπτεται).

Συνεξετάζοντας το σύνολο των διαθέσιμων στοιχείων η Επιτροπή κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα.

1. Η απάντηση της Κάπα-Research ότι «το κοινό του internet δεν διαφέρει σημαντικά από το κοινό που απαντά στις τηλεφωνικές έρευνες με τη διαδικασία της τυχαίας δειγματοληψίας» δεν κρίνεται ικανοποιητική. Η σχέση των διαδικτυακών ερευνών με τις τηλεφωνικές ή τις έρευνες πρόσωπο με πρόσωπο είναι ένα αντικείμενο που ερευνάται διεθνώς. Σε γενικές γραμμές είναι αμφιλεγόμενη η αντιπροσωπευτικότητα του διαδικτυακά υλοποιημένου δείγματος γιατί ο πληθυσμός αναφοράς (όσοι έχουν πρόσβαση σε Η/Υ και είναι κατά συνέπεια δυνητικοί χρήστες) δεν έχει τα ίδια χαρακτηριστικά με το γενικό πληθυσμό [κυρίως ηλικιακά: είναι νεώτεροι, όσον αφορά την κατοικία: είναι σε αστικές περιοχές, το επίπεδο εκπαίδευσης: είναι σε ανώτερο επίπεδο και το εισόδημα: είναι σε ανώτερες κλίμακες]. Το ζήτημα έχει συστηματικά μελετηθεί με την έρευνα του ELNES (μετεκλογική έρευνα με τυχαίο δείγμα 1.000 ατόμων και 2.500 διαδικτυακά), η οποία έγινε στο πλαίσιο του CSES (comparative study of electoral systems) και του TEV (True European Voter) και διαπιστώθηκε ότι οι

δύο πληθυσμοί [διαδικτυακή έρευνα και τηλεφωνική/πρόσωπο με πρόσωπο] διαφέρουν στατιστικά σημαντικά όσον αφορά την συμπάθεια προς πρόσωπα και την συμπάθεια προς κόμματα. Κατόπιν αυτού συμπεράσματα όσον αφορά «δημοτικότητες» ή «συμπάθεια» ή «κομματική έλξη» πρέπει να αντιμετωπίζονται με ιδιαίτερη επιφύλαξη. Επομένως σε κάθε σχετική δημοσίευση πρέπει να σημειώνεται ρητά ότι δεν πρόκειται για ευρήματα αντιπροσωπευτικής έρευνας. Προτείνεται η επισήμανση αυτής, με το αντίστοιχο σκεπτικό να κοινοποιηθεί σε όλες τις εταιρείες του ΣΕΔΕΑ, ώστε να αποφευχθούν στο μέλλον παρόμοια περιστατικά.

2. Η κατανομή του δείγματος ως προς τις 13 περιφέρειες κρίνεται ικανοποιητική, δεν ισχύει όμως το ίδιο για την κατανομή του στους επιμέρους δήμους, με πληθυσμό άνω των 50.000 κατοίκων, για τους δημάρχους των οποίων δημοσιεύτηκαν στοιχεία δημοτικότητας και μάλιστα συγκριτικός πίνακας με τους «20 δημοφιλέστερους». Κατ' αρχάς το περιορισμένο μέγεθος του δείγματος ανά δήμο (κάτω από 300 ερωτώμενοι για τους 32 από τους 50 δήμους) δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων και μάλιστα την παρουσίαση συγκριτικού πίνακα δημοφιλίας. Επιπλέον το ανά δήμο μέγεθος του δείγματος εμφανίζει σημαντικές δυσαναλογίες για δήμους με παραπλήσιο πληθυσμό: π.χ. μόλις 43 άτομα για το δήμο Αμπελοκήπων-Μενεμένης (πληθ. 52.127), αλλά 219 άτομα για το δήμο Ελληνικού Αργυρούπολης με ελαφρώς μικρότερο πληθυσμό (51.356).
3. Οι διευκρινίσεις που δίνονται στην απάντηση της Κάπα-Research για τη στάθμιση των αποτελεσμάτων μπορούν να θεωρηθούν ικανοποιητικές μόνο σε επίπεδο περιφέρειας. Πάσχουν όμως σαφέστατα όσον αφορά τους δήμους. Μια σύνθετη στάθμιση (εκλογικό αποτέλεσμα, φύλο, ηλικία) εφαρμοζόμενη σε ένα δείγμα 200 ή 250 ατόμων εκτινάσσει τη διασπορά του εκτιμητή.

Συμπερασματικά, η έρευνα της Κάπα-Research που δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα «Το Βήμα της Κυριακής» στις 15.09.2013 δεν πληροί τις προϋποθέσεις μιας αντιπροσωπευτικής έρευνας, ιδιαίτερα όσον αφορά τους δήμους με πληθυσμό άνω των 50.000 κατοίκων και ειδικότερα τη δημοφιλία των αντίστοιχων δημάρχων.